
VE RI
TAS

inri

HARALAMB G. LECCA

I. N. R. I.

poemă biblică în cincĭ părţĭ, un prolog
şi o întrebare.

A D̦ECEA

BUCURESCĬ

O FEMEE

vine, de-abia umblând şi. ca moartă de osteneală, cade, vaetându-se.

Iehova!.. Văpăĭ topite
Curg în trupu-mĭ istovit.
Duhul Rĕŭ m'a otrăvit
Cu viclenele-ĭ ispite, —
Şi-n vultoare de blestem,
Gem.

HERUVIMIĬ *în vĕzduh*

Nu maĭ geme. Aurora
Ne deschide tuturora
Altă eră.
Speră!..

FEMEEA *plângând*

Iehova! Privesc mormântul
Proorocilor ucişĭ.
Vĕd cum, hoaţă, pe furiş,
Ura bântue pământul, —
Şi, cu-un sloĭ sub sînul stâng,
Plâng.

HERUVIMIĬ

FEMEEA

Iehova!... Mĕ uit cu jale
Inprejuru-mĭ. Ce pustiŭ!...
Mĭ-a fost scris de mult să fiŭ
Hoĭt adâncurilor sale.
Iehova ne-'ndurător,
Mor!...

UN MOŞNEAG *care trecea pe acolo, audind-o. se opreşte.*

Cine eştĭ?

FEMEEA

Sunt o vicleană, o făţarnică, o rea...
Ucigaşĭ îmĭ sunt copiiĭ şi Ghehena-ĭ casa mea.

MOŞNEAGUL

Cum te cheamă?...

FEMEEA

Omenirea. — Dar pe tine?

MOŞNEAGUL

Isaia,
Vestitorul Celuĭ care îţĭ aduce bucuria
Şi speranţa alteĭ vieţĭ, —
Cu amurgurĭ maĭ senine, cu maĭ albe dimineţĭ.

HERUVIMIĬ

Cu amurgurĭ mai senine,
Vine, vine!
Vine dornicul tĕŭ mire,
Omenire!...

MOŞNEAGUL

Cu chip blajin, cu mâna goală,
Ca un sărac înveştmântat,
De la Iordanu-n care astă-dĭ
Botezătorul l'a scăldat,
Pe o cărare şerpuită,

Se-apropie, ca să-ţi deschidă
Priveliştile uneĭ lumĭ.
De dorul căreĭa, de secolĭ,
Nenorocito, te consumĭ.
Şi, când îl vor vedea copiiĭ, —
Copiiĭ tĕĭ, — slabĭ, goĭ, desculţĭ,
Il vor urma pe drum, 'nainte,
Intâĭ puţinĭ, pe urmă mulţĭ,
Pe urmă toţĭ, — iar el, trimisul,
Cu glas propăvăduitor,
Ca trâmbiţă de deşteptare,
Frăţeşte, le va dice lor:
Pària, prunciĭ fără mamă, zămisliţĭ din suferinţă, —
Vìctime-aruncate-n focul patimilor pământeştĭ, —
Suflete încredĕtoare, de şi stoarse de credinţă, —
Gândurĭ încă neucise, — inimĭ tot prieteneştĭ;
Voĭ, pe carĭ nu vĕ roade pregetul de-a face bine, —
Voĭ, a cărora speranţă e dreptatea de apoĭ,
Judecata cea din Cerurĭ şi o altă vĭaţă-n fine, —
Voĭ, învinşiĭ duşmănieĭ domnitoare printre voĭ, —
Voĭ, setoşiĭ,—voĭ, flămândiĭ, disperaţiĭ, umiliţiĭ, —
Voĭ, ceĭ nebăgaţĭ în seamă, — voĭ, pe carĭ-apasă greŭ
A păcatelor povară, — voĭ, în vecĭ năpăstuiţiĭ, —
In sfârşit, voĭ toţĭ, copiiĭ unuĭ singur Dumnedeŭ,
Alergaţĭ! veniţĭ la mine!
Drumul meŭ e al orĭ-cuĭ.
Tatăl meŭ pe toţĭ ne-aşteaptă
Intru-'mpĕrăţia luĭ.

HERUVIMIĬ

Alergaţĭ! veniţĭ pe drumul
Tutulor şi-al nimĕnuĭ.
Alergaţĭ! v'aşteaptă Domnul
Intru-'mpĕrăţia luĭ.

MOŞNEAGUL.

Ca pe-o turmă risipită
Incercând să-ĭ readune;
Dupĕ ce le-o da poveţe
Dintr'o inimă şi-un gând
Când tămăduind bolnaviĭ,
Când pe morţĭ reînviând, —
Dupĕ ce-o proba că toate
Câte-n lume aŭ fiinţă
Din iubire-şĭ iaŭ isvorul,
Iar iubirea din credinţă, —
Tu, omenire, rea, ingrată,
Nevrednică de-aşa comoară,
Batjocorind îl veĭ ucide, —
Şi va muri... fără să moară.

HERUVIMIĬ

Si va muri fără să moară,
El, cel născut dintr'o fecioară.
El, cel venit din Nazaret, —
Căcĭ spus-aŭ glasurĭ de profet
Că va pieri-ntr'o ḑi de Paşte
Şi-un altul nu se va maĭ naşte.

ISUS

Lumea... lumea e pierdută!... Sdruncinate-n temelii
I sunt zidurile. Roma, dup'-atâtea bogăţii
Adunate lăcomeşte,
Rîde şi se tăvăleşte
In noroi;
Păgânismul luptă crâncen să desgrădine credinţa, —
Iar colò, Ierusalimul, spăimântat de biruinţa
Care-i sgudue cetatea,
Nu mai speră în dreptatea
De apoi.
Când va bate-n fine ceasul re-'nvierei aşteptate?...

O VOCE

Bate.

ISUS

Gata sunt. Pân' la plecarea mea, cât are să mai treacă?

VOCEA

Pleacă!...
Pleacă singur [illegible] unde dus de steaua ta vei trece

HERUVIMII

Du-te unde ţi-e menirea,
Strigă al tĕŭ nume,
Mântueşte omenirea,
Şi disparĭ din lume.

Apare pe lac o barcă, cu douĭ inşĭ. Unul, lopătează; cel-l'alt, pescueşte.

ISUS *lopătaruluĭ*

Omule, opreşte-ţĭ luntrea.

PESCARUL

Cine eştĭ, ca să te-asculte?

ISUS

Sunt acel ce ştie multe.

PESCARUL

Atuncĭ, spune-mĭ: cum îmĭ ḑice?

ISUS

Simion, — şi luĭ, Andreĭ.

SIMION

Şi ce vreĭ?

ISUS

Vreaŭ s'aştern în faptă voia Celuĭ care mĕ trimete.

SIMION

Aŭ eştĭ Cel promis din David?

ISUS

Sunt aceea ce-ar putea
Fi orĭ-cine, — dac'ar vrea.

SIMION

Şi ce cauţĭ?

ISUS

SIMION

Cari sunt părinţiĭ tĕĭ?

ISUS

Tatăl meŭ e-al tuturora: toţĭ suntem copiiĭ sĕĭ.

SIMION

Dar de unde viĭ?

ISUS

Din dreapta Celuĭ ce la el vĕ cheamă.

SIMION

Şi te ducĭ aşa, orbeşte, fără bine să-ţĭ daĭ seamă,
La noroc?

ISUS

La noroc nu merge nimenĭ. Câte vedĭ pe lume, toate,
Sunt din vreme rânduite, şi ce-ĭ scris, nimic nu-l poate
Ţine-n loc.

Trec alţĭ treĭ inşĭ, pe drumul de pe marginea laculuĭ.

SIMION *celor treĭ*

Pace voĕ, dic. De unde?

ISUS

De la templu, din cetate.

SIMION *tot celor treĭ*

Şi-n cotro?...

ISUS

Spre Cana.

UNUL DIN CEĬ TREĬ, *celor-l'alţĭ doui*

Staţĭ!...

luĭ Isus Ce eştĭ, tu de ştiĭ?

ISUS *arătând cerul*

El ştie.

ACELAŞĬ

Atuncĭ, ştiĭ că Ion

ISUS

Iacobe, — toţĭ suntem fra

IACOB

Hossana! 'Mĭ-a ḑis pe nu
Eştĭ Trimesul. Te urmez
Până-n margine de lume.

ISUS

Credĭ în Dumneḑeŭ?

IACOB

Cred.

ION *căruia i s'a adresat cu privi*

ISUS

Dar voĭ?

CEĬ-L'ALŢĬ

Şi noĭ.

ISUS

Atuncĭ, rĕmâneţĭ. Pescarĭ suntè
Cu vremea, vânătorĭ de oamenĭ.

SIMION

Rĕm

ANDREI

ION

UN ALTUL

ION

Şi ce să facem?

SIMION

Ce ne-nve

ISUS

Să daţĭ săracilor ce-avețĭ,
Căcĭ cine gurilor sărace
Le dărueşte, împrumută
Pe Dumnedeŭ, şi Dumnedeŭ
Inapoĭază sută-n sută.
Să daţĭ, căcĭ adevĕr dic voĕ: maĭ lesne trece o cămilă
Printr'o ureche-a unuĭ ac,
De cât bogatul prin domnia luĭ Dumnedeŭ, când n'are milă
De cel sărac.

ION

cşind intru intâmpinarea câtor-va trecătorĭ, printre carĭ Iuda şi-o femee.

Veniţĭ!.. şi tu!.. şi tu!.. şi ceĭ-l-alţĭ!..
Veniţĭ!..

UNUL

Minune să ne spuĭ?

ION

Găsit-am proorocul.

ISUS

Nimenĭ
Nu-ĭ prooroc în ţara luĭ.

O FEMEE

Ferice, de treĭ orĭ ferice
De pântecele-n care-aĭ stat,
Ca şi de sinul ce-n pruncie
Te-a alăptat!...

ISUS

Dile ferice şi maĭ multe
Innumĕra-va, vĕ spun eŭ,

ION

Din Galilea.

IUDA

Din Betleèm?

ION

Din Nazaret.

IUDA

Nu s'a născut încă femeea,
Care să nască un profet
In Nazaret.

ION

Ceĭ rĕĭ o spun.

IUDA

Scriptura spune.

ION

Ascultă-l şi te-ncredinţează.

IUDA

Il cred; să facă o minune.

ION *luĭ Isus*

Invĕţătorule! Fă-n ciuda
Acestuĭ fără de credinţă.

ISUS

Cine-ĭ acela?

IUDA

Eŭ sunt. — Iuda.

ISUS

Nimic nu e cu neputinţă.

ISUS

Minunĭ orĭ-cine poate face.

IUDA *arătând o stâncă*

De-aşĭ dice stânceĭ care tace
„Vorbeşte-mĭ“, ea m'ar audi?

ISUS

Di!

IUDA

Şi-o s'audă?

ISUS

Di!

IUDA

Dar...

ISUS

Di!.

IUDA

Stâncă surdă, oglindită
In cristalul 'ĕstuĭ lac,
Mintea mĭ-e nedomirită...
Ce să fac?..
...Nu rĕspunde.

ISUS

Nu rĕspunde, pentru că nu aĭ credinţă.
De-aĭ avea-o, aĭ putea
Să dicĭ *munteluĭ* să-şĭ schimbe locul, şi el l'ar schimba.

UNUL

Eŭ cred, cred cu prisosinţă.

O FEMEE

Şi eŭ, stăpâne. Mĕ munceşte
Vicleanul duh. Spre a-l goni,
Cu-o vorbă-a ta mĕ mântueşte.

ISUS

Credința te va mântui.

ALTĂ FEMEE

Dar eŭ?

ISUS

Cè e?

FEMEEA

Vaĭ și-amar!
Soaţă sunt unuĭ tâlhar.
Scapă-mĕ, că' mĕ răpune.

ISUS

Ceea ce a-mpreunat
Dumnedeŭ, nu-ĭ este dat
Omuluĭ să despreune.

UNUL

Eŭ, ogorul mĭ-am arat
Și-n zadar aștept de-o lună:
Nicĭ un fir de grâŭ n'a dat.

ISUS

Pentru că n'aĭ semănat
Sĕmânţa cea bună.

ACELAȘĬ

Dar care e sĕmânţa bună?

ISUS

Acea pe care-o semăn eŭ.

IUDA *ironic*

Cine ţĭ-a dat-o?

ISUS

Dumnedeŭ.

SIMION

Şi holdele, ce sunt?

ISUS

Sunt lumea

ION

Dar picăturile de róuă?

ISUS

Sunt lacrămĭ bine-cuvântate.

IACOB

Dar snopiĭ?

ISUS

Snopiĭ sunt chemaţiĭ.

IUDA

Dar grâul, boabele?... Rĕspunde, trimesule între trimeşĭ.

ISUS

Aceia sunt aleşiĭ, Iudo — căcĭ iarăşĭ adevĕr dic vóuă:
Sunt mulţĭ chemaţĭ, puţinĭ aleşĭ.

Acum, — 'nainte să se lase pe câmp a nopţeĭ pânză udă,—
Invĕţătură să vĕ daŭ
Si ceĭ ce aŭ
Urechĭ de audit, — s'audă:

Fericiţĭ ceĭ slabĭ cu duhul, căcĭ a lor e-'mpĕrăţia
Cerurilor! Fericiţĭ
Ceĭ ce [illegible]

Fericițĭ și asupriţiĭ, fericițĭ și credincĭoșiĭ,
Căcĭ domnie vor avea!
Și maĭ fericițĭ în fine ceĭ cu inima curată
Și streinĭ de gândul rĕŭ,
Căcĭ aceĭa, după ḑiua de supremă judecată,
Vor vedea pe Dumneḑeŭ!...

.

Pân'-atuncĭ, să nu juraţĭ
Nicĭ pe cer, căcĭ ceru-ĭ scaun Celuĭ căruĭ vĕ-'nchinaţĭ;
Și nicĭ pe pământul vostru, căcĭ pământu-ĭ așternutul
De sub scaun, — scaun vârstnic, de-o etate cu trecutul;
Precum nicĭ pe capul vostru, căcĭ voĭ nu sunteţĭ în stare
Nicĭ un fir de pĕr să faceţĭ, de v'ar pune la-'ncercare.
Ḑiceţĭ numaĭ „nu“, saŭ „da“,
Celuĭ ce vĕ va-'ntreba.

„Ochĭ pentru ochĭ“, ḑic fariseiĭ, — iar scribiĭ „dinte pentru
[dinte“.
Eu, vĕ daŭ sfat maĭ înțelept:
Când cine-va vĕ pălmueşte obrazul stâng, e maĭ cuminte
Să-'ntoarcețĭ și obrazul drept.
Și iarășĭ, dacă pe vre unul 'l-îndeamnă patima, vrăjmașa,
Să vie să vĕ fure haĭna, tăceţĭ și daţi-ĭ și cămașa.

.

Tot fariseiĭ, cărturariĭ și-aĭ lor maĭ ḑic, din cărţĭ: „iubeşte
Pe-aproapele și pismuește
Pe ceĭ dușmanĭ“.
Eŭ, vĕ ḑic voĕ din potrivă: iubiţi-ĭ și pe eĭ ca fraţiĭ,
Iar de-auḑiţĭ că vĕ blestèmă, în schimb voĭ bine-cuvântaţi-ĭ...
Vaĭ de sărmanĭ!

Și celor bunĭ, și celor rĕĭ;
Numaĭ așa vĕ vețĭ da seamă
Că Domnul nu-n zadar vĕ cheamă
Copiiĭ sĕĭ.

Când înnecĭ pe-un altu',-ntreabă: 'mĭ-ar plăcea el să mĕ ['nnece?
Căcĭ nu-ĭ faptă să nu-șĭ aibă rĕsplătirea eĭ de vecĭ.
Iartă, ca să ți se erte, nu de șeapte, nu de ḑece,
Ci de șeapte-orĭ șeapte-ḑecĭ.
Cel ce dă, maĭ bine face de cât cel care primește, —
Și, dând dreapta, să nu știe stânga cât și cuĭ 'ĭ-a dat...
Nu-ĭ departe înnălțarea celuĭ ce se umilește,
Precum nu-ĭ nicĭ umilința celuĭ ce s'a înnălțat.
Nu-'ndulci în mĭere graĭul,
Când vecinul îțĭ vorbește pe vecinul luĭ de rĕŭ,
Și-'nnainte de a-ĭ ḑice altuĭ ochiŭ să-șĭ scoată paĭul,
Scoate bârna din al tĕŭ.

Drumurile sunt aride, —
Dar, orĭ-unde vețĭ umbla,
Batețĭ și se va deschide,
Cerețĭ și vi se va da.
Iar când vĕ rugațĭ, nu facețĭ cum fac astă-ḑĭ fariseiĭ,
Carĭ, ca să-ĭ vadă lumea, la rĕspântiĭ staŭ, plângând;
Ci rugați-vĕ din suflet... unde?-orĭ-unde; când? orĭ-când,—
Sclavĭ fiind numaĭ ideiĭ.
Și, rugându-vĕ, nu ḑicețĭ, să vĕ treacă de urât,
Vorbe multe, — ci atât:

Pâĭnea noastră cea din toate ḑilele, pe care-n lume
Tu o daĭ, dă-ne-o şi astă-ḑĭ, — iartă-ne dac'am greşit,
Precum şi noĭ cu greşiţiĭ noştri ne-am milostivit, —
In ispită nu ne duce, iar de cel viclean hain
Isbăveşte-ne, — Amin.

UN VÎNDĂTOR

Grâŭ, — mere bune, — lapte —
Orez, — smochine coapte...

UN CUMPĂRĂTOR

Ia tacĭ ! Ce tot înşirĭ !...

ACELAŞĬ VÎNDĂTOR

Şi strugurĭ...

ALT VÎNDĂTOR

Peşte-peşte !...

AL 3-a VÎNDĂTOR

Uleĭ, cine doreşte ?...
Uleĭ de trandafirĭ !...

AL 4-a VÎNDĂTOR

Oglindĭ, — verigĭ, — inele...

O FEMEE

Sunt scumpe.

AL 5-a VÎNDĂTOR

Păsărele
Şi papagalĭ.

AL 4-a VÎNDĂTOR *către femee*

Cât daĭ ?

UN CUMPĂRĂTOR *către vîndĕtorul de pasări*

Aŭ năpârlit, — n'aŭ pene.

AL 4-a VÎNDĂTOR *către altă femee*

Colanurĭ egiptene.

A 2- FEMEE

Feniciene, n'aĭ?

AL 4-a VÎNDĂTOR

N'am.

A 2-a FEMEE

Du-te de te plimbă.

UN ZARAF

Schimb eftin. Cine schimbă?

UN FARISEŬ *către zaraf*

Ce, iar? Iar aĭ venit?

altuĭ fariseŭ

'Mĭ-a dat o efigie
Aproape ştearsă.

CEL-L'ALT FARISEŬ

Mie,
Un Cèsar găurit.

AL 4-a VÎNDĂTOR *către prima femee*

Cât daĭ?... daĭ opt?...

FEMEEA

Nu: şease.

AL 5-a VÎNDĂTOR *unuĭ cumpărător*

Ieĭ?

ALTĂ FEMEE *unuia din vindători*

Vedĭ că maĭ păcălit?

UN FARISEŬ

Tăcere!

Din templu, din fund, inaintează Hana și Kaiafa

O ALTĂ FEMEE *altuĭ vindĕtor*

Adĭ nu cumpăr.

VÎNDĂTORUL

Nu cumperĭ nicĭ mărgeanul?...

FARISEUL

Tăcere!..

KAIAFA

dupĕ ce s'a făcut tăcere

Dacă vine cum-va Nazariteanul,
Goniţi-l!

CÂŢĬ-VA

Îl gonim.

KAIAFA

Iar dacă îndrăsneşte să vi se-mpotrivească,
Voĭ ştiţĭ ce dice legea: „cu pietre să-l lovească
Şi sá-l omoare“.

MAĬ TOŢĬ

Ştim.

HANA

Când stelele ploŭa-vor, saŭ când va plânge luna,
Orĭ soarele pieri-va, stins pentru totdeauna, —
Numaĭ atuncĭ veni-va cel mult proorocit. *Ese. cu Kaiafa.*

IOSIF DIN ARIMATIA

UN FARISEŬ

Vědutu-l'aţĭ ?... Când ?

IOSIF

Astădĭ.

FARISEUL

Cum e ?

NICODEM

Privirĭ senine, —
Cuvinte dulcĭ, de mĭere, — şi blând... blând ca un mĭel.

FARISEUL

Şi-n numele cuĭ vine ?

IOSIF

În al înţelepcĭuneĭ.

FARISEUL

Zadarnic !... Câţĭ ca el, —
Şi Roma e tot Roma, stăpână între toate.

IOSIF

Da, dar acesta-ĭ fiul luĭ David.

FARISEUL

Nu se poate !
Scripturile-aŭ grăit
Că va veni-nnainte Ilie, — şi Ilie
Nicĭ gând nu e să vie.

IOSIF

Ilie a venit.

NICODEM

Şi-a şi murit.

FARISEUL

Cum !... Unde ?... Când ?...

IOSIF

Când?... Când, aţĭ ucis
Pe Ion Botezătorul.

FARISEUL

Minciunĭ!..

IOSIF

Aşa am ḑis
Şi eŭ, şi el *(Nicodem)*, şi alţiĭ, — pân'am vĕḑut cum scoală
Din pat pe paraliticĭ, cum vindecă de boală
Leproşiĭ şi cum morţiĭ îĭ cheamă din mormânt.

FARISEUL

Nu! toate astea sunt
Vedeniĭ.

NICODEM

Cum vedeniĭ?...

FARISEUL

Credinţă înşelată!..

NICODEM

Nu tot Scriptura spune „c'odată şi odată
„Ceĭ fără ochĭ vedea-vor pe ceĭ ologĭ jucând,
„Iar surḑiĭ auḑi-vor pe muţĭ strigându-ĭ?..“

FARISEUL

Când?

NICODEM

Acum.

FARISEUL

Se poate!...

NICODEM

Numaĭ aşa Ierusalimul

Eroŭ între eroĭ, —
A templuluĭ lumină clipindu-şĭ licărirea
In noaptea-n care geme, de veacurĭ, omenirea
Căḑută in noroĭ.

IOSIF DIN ARIMATIA

Numaĭ aşa Iordanul pământu'-l va preface,
Spălând pe ceĭ pătaţĭ ;
Iar pacea, mult dorita şi preţioasa pace,
Ne va striga „cântaţĭ !".

ISUS *nevěḑut*

Cântaţĭ, voĭ ceĭ pe cari mulţimea ne-ndurată
Cu degetul v'-arată...

UN FARISEU *in rîs*

Sperjurĭ, nemernicĭ, famenĭ, şi ucigaşĭ, şi hoţĭ...

ISUS

...Voĭ, ceĭ lipsiţĭ de toate şi urgisiţĭ de toţĭ, —
Desmoşteniţĭ din lumea aceasta, care-nchisă
Vě e, ca şi cea-l'altă, — şi tu, sěrman locaş,
In care pocăinţa de mult a fost ucisă,
Cântaţĭ !...

NICODEM

El este !

FARISEUL

Aşĭ !...

O VOCE

. . . . . .

IOSIF

Nebunie ?...

FARISEUL

Maĭ e mult, până să vie.
Şi, când va veni, veni-va ca-'mpĕrat, triumfător.

IOSIF

Vine singur, pe-o cărare, ca un simplu călător.

FARISEUL

Pe-a sa frunte strĕluci-va o cunună înstelată
Scânteiând.

NICODEM

Sufletul îĭ strĕlucește, — iar sub fruntea-ĭ fără pată
Stă un gând.

FARISEUL

Şi, vestindu-şĭ biruinţa,
Ne va ḑice : „v-aduc legea“.

IOSIF

Nu ; a ḑis : „v-aduc credinţa“.

FARISEUL

Şi va fi un sbucĭum groaznic pretutindenĭ, un măcel
Care-o să ne prăpădească.

IOSIF

Nu, — căcĭ el
N'a venit ca să ne piardă, ci ca să ne mântuească.

POPORUL

împrejurul luĭ Isus, sĕrbătorindu-l şi aşternându-ĭ calea

Hosana, fiĭ al luĭ David !... Rege al luĭ Israel !...

CEL-L'ALT *lui Isus*

Poruncește-le să tacă!...

ISUS

De-or tăcea eĭ, vor striga
Pietrele.

POPORUL

Sus!... Hossana!..

O FEMEE

dând la o parte câțĭ-va copii. cari înconjuraseră pe Isus

Voĭ, cè vrețĭ?... La o parte!... Jucați-vě maĭ bine.

ISUS

Lăsațĭ, lăsațĭ copiiĭ să vie lângă mine.

către ceĭ-l'alțĭ, mângâind copiiĭ

Şi voĭ de-asemenĭ, inimĭ sdrobite,
Ochĭ storşĭ de lacrămĭ, obrajĭ pălițĭ,
Speranțe stinse, inimĭ cernite, —
Venițĭ la mine!...

UN FARISEŬ *șoptind unora*

Nerozĭ nu fițĭ!

ISUS

V'-aduc izvóre de bucurie,
Căcĭ să vě caut am fost trimis.
Voĭoşĭ intra-vom în vecĭnicie.
O altă vĭață ni s'a deschis.
Iar pân'-atuncĭa, — precum la Cana
Din apă goală făcut-am vin, —
Cu-atâta sânge picat din rana
Dureriĭ voastre, cu-atâta chin,
Voĭ face bàlsam de alinare,
De mângâere fără sfârșit

FARISEUL

Vorbe !...

ALTUL

Laude !...

CÂŢĬ-VA

Ştim bine.

UN EBREŬ

El, nicĭ o putere n'are.
Nu e om, ca toţĭ ?...

ISUS

Sunt poarta deşteptărilor, prin care
Vor intra-ntru-'mpĕrăţia cerurilor ceĭ ce vor,
Ceĭ ce cred, şi ceĭ ce-aşteaptă cu speranţă-n viitor.

FARISEUL

Vorbe marĭ ! Nu le-nţelegem.

ISUS

Eŭ nicĭ nu vorbesc cu tine.
Vorbesc numaĭ cu ceĭ simpli şi aceĭa mĕ-nţeleg.

FARISEUL *în batjocură*

Şi de ce nu şi cu mine ?

ISUS

Pentru că, de-un veac întreg,
Furând cheile ştiinţeĭ, aţĭ închis cu ele cerul :
Pentru că vreţĭ să conduceţĭ lumea, voĭ, voĭ nişte orbĭ ;
Pentru c'aţĭ uitat că pururĭ Dumnedeŭ e temnicerul,
Năpustindu-vĕ asupra celor slabĭ, ca nişte corbĭ :
Pentru că, în rătăcire, căutaţĭ eterna cale
Şi supremele adevărurĭ nu în inimĭ şi în cărţĭ :

Pentru că nu sunteţĭ oamenĭ ; pentru că, ştiind prea multe,
Nu maĭ ştiţĭ nimic, — şi pentru că e-aşa cum vĕ spun eŭ :
Sùnteţĭ ca nişte morminte albe, falnice, frumoase,
Când le vedĭ aşa, trecând, —
Iar 'năuntru, negre, pline de cadavre vĭermănoase...

UN FARISEŬ *înfruntându-l, revoltat*

Până cănd !...

ISUS

Până când nu veţĭ maĭ crede
Că-nşelaţĭ pe Dumnedeŭ.

FARISEUL

Tu-l înşelĭ acuma.

ISUS

Eŭ ?...
Eŭ ca pleavă risipi-voĭ tot ce de la voĭ purcede.
Jos ! Afară negustoriĭ şarlatanĭ !... Nu se cuvine
Să uitaţĭ ce-ĭ scris.

UN VÎNDĂTOR

Ce-ĭ scris ?

ISUS

„Numaĭ rîvna caseĭ tale mistuitu-m'a pe mine".
Jos şi-afară v'am maĭ dis,
Vîndătoriĭ de sulimanurĭ şi de mărfurĭ otrăvite !...
Nu aicea, cămătarĭ !...
Casa asta-ĭ purgatoriŭ, nu e staul pentru vite,
Şi nicĭ cuĭb pentru tâlharĭ !... *Le rĕstoarnă mesele.*

UN FARISEŬ

Cum ! Staţĭ ?...

ALTUL

Ce cutezanţă !...

CEL-D'ÎNTÂĬ

Să vĕ batjocorească ?...

CEL-L'ALT

Ce fàcețĭ ?...

PRIMUL

Luațĭ pietre și dațĭ în el!

ISUS

Să dea !...
Dar pentru ce ?... Fiind-că nu-ĭ las să amăgească
Pe amăgițĭ ? Fiind-că, orĭ unde-n calea mea
Am întâlnit pe vr'unul plângând, ĭ-am dis „nu plânge" ?
Fiind-că dintr'o pâĭne mĭ-opresc numaĭ un sfert,
Iar treĭ le daŭ ? Fiind-că nu vreaŭ vărsărĭ de sânge ?
Fiind-că vindec, mângâĭ, îmbărbătez și ĭert ?...

UN FARISEŬ

De e-adevĕrat aceea ce ne spuĭ, arată-țĭ darul:
Iar de nu, ne-'om bate joc
Noĭ de tine.

ISUS

Dărâmați-l, templu-acesta, saŭ altarul, —
Și-n treĭ dile-l fac la loc.

FARISEUL

Audițĭ ?...

ALTUL

Rĕsvrătitorul !...

UN VÎNDĂTOR

Câĭnele !...

UN ZARAF

Blesteme latră !...

ISUS

UN VÎNḌĂTOR

Tacĭ din gură!...

ALTUL

E nebun.

FARISEUL

Așa dar, viĭ între oamenĭ să-ĭ îndemnĭ la-nverșunare,
La discordie. Atuncĭ,
Noĭ să nu maĭ plătim dăjdiĭ către Cèsar.

ISUS

Care are
Un argint?

Fariseul dă luĭ Isus un ban; Isus îl aruncă în sus.

FARISEUL

De ce-l aruncĭ?

ISUS

Ia-l de jos. Al cuĭ e chipul de pe-acest argint?... Al cuĭ?
Al Cesàruluĭ?...

FARISEUL

Al luĭ.

ISUS

Dațĭ Cesàruluĭ ce este al Cesàruluĭ, — cum eŭ
Daŭ luĭ Dumneḑeŭ tot ceea-ce e al luĭ Dumneḑeŭ.

UN SĂRAC

Milostivule! dar mie, cine-mĭ dă, sărac de mine?
Foame mĭ-e.

IUDA *încet, unuĭ fariseŭ, venit atuncĭ*

L'aĭ chemat?

FARISEUL

M'a trimes să daŭ de ştire
Şi rabinuluĭ, şi...

IUDA

Şi?

FARISEUL

Vine, — dar n'avem oştire.

IUDA

Pentru ce?.. Nu te 'ngriji.

ISUS *către templu*

Jerusalime! cetate, care
Ucidĭ cu pĭetre pe-aĭ tĕĭ profeţĭ, —
Aproape-ĭ ceasul de remuşcare!
Amar greşeala aĭ să-ţĭ regreţĭ!...
Jerusalime, Jerusalime!
Am vrut copiiĭ-ţĭ, într'un sărut,
Să-ĭ chem la mine, — bĭete victime, —
Jerusalime, şi tu n'aĭ vrut!...

intră în templu, cu apostoliĭ

HERUVIMIĬ

Ca cloşca puiĭ, — bĭete victime, —
A vrut să-ĭ strîngă într'un sărut,
Jerusalime, Jerusalime...
Şi tu n'aĭ vrut!...

Intră Hana şi Kaiafa, chemaţĭ pe ascuns

KAIAFA

KAIAFA *gloateĭ*

Bătae meritaţĭ !...

DOUĬ-TREĬ

Rabine...

KAIAFA

Nicĭ o vorbă !...

ALTUL

Ne-a sărăcit, rabine....

UN VÎNDĂTOR

Mĭ-a risipit tot grâul.

KAIAFA

Tacĭ, şearpe !

ACELAŞĬ

Am tăcut.

ALTUL

Dar mie ? Ia te uită ce 'mĭ-a făcut.

UN ZARAF

Pe mine,

M'a păgubit cu-o drahmă.

KAIAFA

Prea bine v'a făcut !...

Să nu vĕ scoată astă-dĭ in calea mea păcatul,

Că' nu-mĭ scăpaţĭ din mâinĭ...

UNUL

Rabine, avem martorĭ.

ALTUL

Rabine, -'ĭ necuratul.

KAIAFA

Dar voĭ, ce sunteţĭ ?.. Câinĭ.

HANA *stăpânindu-l*

Fiĭ maĭ stăpân pe tine.

KAIAFA

Duceţi-vĕ de-l prindeţĭ şi adùceţĭ-l aicĭ.

UNUL

Nu ne putem atinge de el.

ALTUL

E rege!

KAIAFA

Cine?...

ALTUL

In numele luĭ David vorbeşte.

KAIAFA

A, piticĭ
Şi laşĭ!... Ruşine vóĕ!...

HANA *luĭ Kaiafa*

Inţelepciunea-mĭ spune
Să fim, ca totdeauna, cuminţĭ, prevĕdĕtorĭ.
El are cu el gloata şi, până să se adune
Aĭ noştri, cine ştie de-am fi învingătorĭ.
Decĭ, să-l lăsăm în pace să iasă şi să plece.
Il arestăm la noapte iar mâĭne-l judecăm.
Noĭ, suntem o cetate, — şi eĭ... sunt douĭsprezece, —
Căcĭ Iuda e al nostru.

KAIAFA

Aicĭ e?..

vĕdându-l cum vorbeşte cu un fariseŭ. Să-l chemăm.

HERUVIMIĬ

Ierusalime, Ierusalime!
A vrut copiiĭ-ţĭ, într'un sărut,
La el să-ĭ cheme, — biete victime, —
Şi tu n'aĭ vrut!...

KAIAFA *lui Iuda, încet*

La noapte-avem nevoe de tine.

IUDA

Știŭ, rabine.
Mĭ-aŭ spus.

HANA

Plătim.

IUDA

Maĭ bine. Cât ?

HANA

Treĭ-ḑecĭ de talanțĭ.

IUDA

Puțin, treĭ-ḑecĭ.

KAIAFA

Ajunge. — Gândește-te la tine ;
Altmintrelĭ, te așteaptă ce-așteaptă pe ceĭ-l'alțĭ.
— Te-aĭ hotărât ?...

IUDA

Sunt gata.

KAIAFA

Arvună-țĭ va fi dată.

HANA

Ițĭ știĭ însărcinarea ?

IUDA

Știŭ : călăuză.

HANA

Da.

KAIAFA

IUDA

Indată.

KAIAFA

Cum ?

IUDA

Il voĭ săruta.

UN VÎNḐĂTOR

Noĭ, rabine, cum rĕmânem ? Cine ne despăgubeşte ?

KAIAFA

El.

VÎNḐĂTORUL

El ? E sărac lipit.

UN FARISEŬ

Vĕ despăgubeşte-n cerurĭ.

VÎNḐĂTORUL

Nóĕ-aicĭ ne trebueşte :
Acolò, ce-am folosit ?...

IUDA *de o parte cu un fariseŭ*

Planurile, — -mpĕrăţia
Cerurilor, — bogăţia
La săracĭ, — tronul luĭ David, — toate, laude !,.. Şi-apoĭ,
Cine-mĭ poate spune mie
Că eterna-'mpĕrăţie
Şi eternele-adevĕrurĭ sunt cu el, iar nu cu voĭ ?...

IOSIF DIN ARIMATIA, *luĭ Nicodem intr'altă parte*

Iuda-n taĭnă le vorbeşte.

NICODEM

NICODEM

Pentru banĭ ?

IOSIF

Pentru nimic.
E ca duhul rĕŭ : trădează pe orĭ-cine-n drum ĭ-aĭ scoate,
Fără scop.

KAIAFA *unuĭ fariseŭ*

Fă cum îţĭ dic :
Vĕ duceţĭ...

FARISEUL

Da.

KAIAFA

Il prindeţĭ...

FARISEUL

Da.

KAIAFA

Şi numaĭ de cât,
La mine.

FARISEUL

Da.

KAIAFA

— Atât.
Am grijă fie-căruĭ să-ĭ daŭ răsplata trudeĭ.

Pleacă. — Oprindu-se, dupĕ câţĭ-va paşĭ :

Aduceţi-v'aminte de sărutarea Iudeĭ. *Ese, cu Ilana.*

MAGDALEENA

intrând repede, cu înfăţişare disperată

Unde e Mântuitorul ?

UN FARISEŬ

Mergĭ de-ntreabă-n Galilea !

MAGDALEENA

Unde e ?...

FARISEUL

Ce strigĭ așa ?

MAGDALEENA

Unde e ?

FARISEUL

Ce ! eștĭ nebună ?

KAIAFA *reapărând*

Cine e femeea-aceea ?

FARISEUL

Nu știŭ.

ALTUL

E din Magdalà ;
O desmetică.

ALTUL

Maria par'că-ĭ dice.

CEL-L'ALT

Da, Maria.
A avut vre-o cincĭ bărbațĭ.

MAGDALEENA

Unde e Mântuitorul ?...

ALT FARISEŬ

Sus... *(in templu)* ... ișĭ laudă solia.

către Kaiafa, când Magdaleena vrea să intre in templu:

O lăsăm ?

KAIAFA

FARISEUL

Innapoĭ!... *o îmbrâncește*

De pretutindenĭ, — din Decàpola, din Cana,
Ca și din Capharnaum, —
Aŭ gonit-o.

ALTUL

O pĭerdută .... Dintr'un sânge cu Satana.

KAIAFA

Și ce caută acum?

MAGDALEENA

Unde e?

FARISEUL

Vrea să ne-nfrunte.

MAGDALEENA

Unde e?

FARISEUL

Nerușinata!

MAĬ MULȚĬ

Bicĭuițĭ-o! — Dațĭ în ea!...
Isgonițĭ-o din cetate!...

FARISEUL

Maĭ întâĭ, să-șĭ ia rĕsplata!

ISUS

apărând pe scara templuluĭ, pe când toțĭ se repedeaŭ la ea:

Stațĭ!... Acel care se știe maĭ fără păcat ca ea, —
Să ia pĭatra și să dea!...

MARIA *singură, tristă. uitându-se în depărtare.*

A fost de mult, — de mult de tot, — a fost o stea,
Iubitul meŭ;
Dar vaĭ! s'a stins, — s'a stins cădênd, — şi ca şi ea
Mĕ sting şi eŭ.

Iubitul meŭ, — douĭ ochĭ frumoşĭ — mĭ-aŭ maĭ rĕmas,
Ochĭ verḑĭ: aĭ tĕĭ.
Fiorĭ prin corp — adesea simt, — şi-aud un glas
Strigându-mĭ „stăĭ“.

Şi mi te-aĭ dus, — şi-aĭ rătăcit, — şi rătăceştĭ,
Prin văĭ pustiĭ...
De ce, de ce, — iubitul meŭ, — şi unde eştĭ,
Şi când maĭ viĭ?

MARTA

intrând şi găsind-o astfel, pe gândurĭ, se apropie încet — şi-ĭ ḑice:

Soră-soră! E-'n furtună
Sufletu-ţĭ ne înţeles.

IS[illegible]S *apărând în uşă*

Tu d[illegible] Marto, că-ĭ nebună?

Iubitul meŭ, — mi te-aĭ întors, — te-am regăsit...
Maĭ stăĭ, maĭ stăĭ!...
In loc de-o stea, — două ochĭ frumoşĭ — mĭ-aĭ dăruit...
Aĭ cuĭ? Aĭ tĕĭ.

ISUS

Ce vor buzele-ţĭ să-'ngâne?

MARIA

O, nimic!... nimic, stăpâne...
O poveste, cu o stea
Şi două ochĭ...

ISUS *privind-o lung*

A cuĭ?

MARIA *privindu-l şi ea*

A mea.

Sparge alabastrul şi ese. — Vin, de afară, apostoliĭ.

ISUS

Petre,—şedĭ la dreapta. Ioane,—tu la stânga. Icĭ, Mateĭ.
Còlo, Levi, — lângă Toma. Iacobe, — tu între eĭ.
Tu, — alăturĭ. Simioane, Filipe, Bartolomeŭ, —
Staţĭ. Andreĭ, — staĭ lângă Petre. Còlo, Iuda, — şi-aicĭ, eŭ.

Dupĕ ce s'aŭ aşedat la masă:

Ştiţĭ voĭ câţĭ sùntem?

PETRE

Treĭ-spre-dece.

ISUS

E unul decĭ prea mult.

IUDA

Eŭ, poate.

ISUS

Saŭ poate eŭ.

ION *luĭ Iuda*

Tu, prea ştiĭ toate.

ISUS

Luaţĭ, mâncaţĭ cu-'ndestulare. Acesta este trupul meŭ..

Frânge o pâine şi le dă ; apoĭ, le toarnă să bea.

Şi-acesta sângele meŭ este... Beţĭ!.. De voi-va Dumnedeŭ,
E poate cea din urmă cină. Şi, precum eŭ vĕ daŭ adĭ vouă,
Tot àst-fel vreaŭ să daţĭ şi voĭ,
Când n'-oĭ maĭ fi.

IUDA

Să dăm şi celor ce nu sunt vrednicĭ?

ISUS

Noriĭ plouă
De o potrivă peste noĭ.
De unde ştiĭ tu cine-ĭ vrednic şi cine nu?... El singur ştie.

ION

Dar tu, stăpâne, nu mănâncĭ?

ISUS

Nu; sufletul nu se hrăneşte cu pâine.

ION

Plângĭ?

ISUS

De bucurie.

ION

Cum! ochiĭ tĕĭ sunt triştĭ, şi-adâncĭ
Le sunt privirile.

ISUS

Da, — poate fiind-că mĭ-am adus aminte
Povestea plină de-'nţelesurĭ a şearpeluĭ crescut în sîn.

PETRE

Cum! Este printre noĭ vre unul?...

ISUS

Va fi!...

PETRE

Să-l ştim de maĭ nainte.

ION

Eŭ ?... Petre ? .. Iacob ?... Spune cine.

MATEĬ

Eŭ, nu !

IUDA

Nicĭ eŭ.

ISUS

Am să vi-l spun.

PETRE

Şi ce-are-atuncĭa să se-'ntâmple ?...

ISUS

O să vĕ las.

ION

De ce, stăpâne ?

ISUS

E vremea secereĭ. Rĕmâneţĭ la muncă. Eŭ, am semănat, —
Voĭ, seceraţĭ. Mult îngriji-veţĭ ogorul, mult vĕ va rĕmâne.

ION

Şi veĭ lipsi, cât ?...

ISUS

Cine ştie !...

PETRE

Şi unde ?

ISUS

Unde sunt chemat.

ION

Nu te putem urma ?

ISUS

Iubirea-'mprăştie-'ndoĭala, re-'nsufleţeşte-'ntreaga fire,
Deşteaptă pe nenorocițĭ.
Şi, pentru a gusta dintr'ênsa, iubiţi-mĕ întâĭ pe mine, —
Căcĭ nimenĭ nu mĕ va putea
Iubi, de cât iubind pe-aceĭa ce, drept odihnă, aŭ suspine
Şi, drept speranţă, nicĭ o stea.
Iubiţĭ, căcĭ când vi se va stinge această flacără de vĭaţă,
Atât vi se va-'nnegura
Cărarea, -n cât nicĭ Tatăl vostru, când îĭ veţĭ cere vre-o povaţă,
Nu vĕ va maĭ putea vedea.

PETRE

Te vom urma.

ISUS

Tacĭ, Petre! nu ḑice vorbă mare.

PETRE

Numaĭ aşa putem
Să-ţĭ dovedim iubire.

ISUS

Veḑĭ colo-n depărtare,
In fund, spre Betleèm,
Cum soarele aruncă o ultimă privire
Şi umbre violete pe văĭ se lasă?

PETRE

Da.

ISUS

Iţĭ fac o prevestire:
'Nainte de a cânta

ISUS

Adevĕr grăit-am. — Puteţĭ pleca. Noaptea cu bine.
Pe Iuda, nu-l luaţĭ ; l'aşteaptă.

IUDA *uimit*

M'aşteaptă ?... Cine ?...

ISUS

Ştiĭ tu cine.

uitându-se în urma apostolilor, cari aŭ eşit, pe când se înnoptează :

S'aŭ dus !...
Acum... acum, mĭ-e rândul să plec şi eŭ,—în altă lume.
Mĕ duc, neregretând nimic,
De cât natura, dătătoare de-un simţimênt ce n'are nume
Şi, despărţindu-ne, îĭ dic
Cel maĭ duĭos şi lung adio. — Adio ! vorbă dureroasă,
Necunoscută sus, în cerurĭ ; simbolul unuĭ stins moment,
Pornit să intre-n vecĭnicie ; speranţă slabă, îndoĭoasă,
A celor cari mor, cu ochiĭ sorbind un punct din firmament!...

MARIA *repede*

Stăpâne, fugĭ !

ISUS

Ce este ?...

MARIA

Tremur !... Aibĭ milă !... Temerile-mĭ curmă !..

ISUS

De ce ?

MARIA

Kaiafa e puternic, iar fariseiĭ îl constrâng.
Ascunde-te !

ISUS

MARIA

Cum!... Să morĭ?.. Asta ţĭ-e partea?...

ISUS

Mie, nu mĭ-e dată moartea,
Ca să mor, — nu ţĭ-am maĭ spus?

MARIA

Ne vom revedea, decĭ.

ISUS

Sus.

vĕdând-o că plânge. la picioarele luĭ

Linişteşte-te Mario, — şi reĭa povestea-aceea
De-adineaorea, cu steaŭa, cu doŭĭ ochĭ şi cu femeea...

MARIA

A fost de mult, — de mult de tot, — a fost o stea,
Iubitul meŭ;
Dar vaĭ! s'a stins, — s'a stins cădênd, — şi, ca şi ea,
Mĕ sting şi eŭ.

Iubitul meŭ, — douĭ ochĭ frumoşĭ — mĭ-aŭ maĭ rĕmas,
Ochĭ verdĭ: aĭ tĕĭ.
Fiorĭ prin corp — adesea simt, — şi-aud un glas
Strigându-mĭ „stăĭ".

Şi mi te-aĭ dus, — şi-aĭ rătăcit, — şi rătăceştĭ
Prin văĭ pustiĭ.
Nu mĕ iubeştĭ, — iubitul meŭ, — nu mĕ iubeştĭ,
De nu maĭ viĭ.

Încet-încet, din ce în ce, i-a acoperit noaptea. Nu se maĭ vĕd, — şi nu se aud de cât cuvintele eĭ, înnecate la urmă în plâns.

HERUVIMIĬ

Scoală-te!... Nu e departe

O VOCE

Pămênt și omenire! calăĭ mânjițĭ de sânge, —
Nebunĭ ce-n mieḑ-de-noapte lumină căutațĭ, —
Ne-nduplecațĭ cu-aceĭa carĭ nu vĕ pot înfrânge
Si neștiind în temple de cât să blestemațĭ, —
Sĕlbaticĭ, dintr'o rasă, a căreĭa iubire
Numaĭ prin chinurĭ omul o poate câștiga. —
La-'nnec vĕ adusese a voastră rătăcire
Și ĭ-ațĭ cerut scăpare, luĭ, care vĕ venea
In ajutor, cu milă, — iar aḑĭ, drept mulțumire
Că în minutu'-acel
V-a smuls de la pĭeire,
Il înnecațĭ pe el.

Pe când vorbea această voce, a apărut luna și l'a arătat pe Isus, singur în grădina Măslinilor.

HERUVIMIĬ

Scoală-te!... Nu e departe
Ceasul sfinteĭ vecĭniciĭ.
Precum alțiĭ sunt morțĭ viĭ,
Vĭața ta începe-n moarte.

ISUS

Tăcere. — Noapte. — Singur. — Nespusă turburare
In sufletu-mĭ domnește și s-o alung, mĭ-e greŭ...
Tresar și mĕ cutremur... Vĕd, ca-ntr'o arătare,
Tot, tot sfârșitul meŭ...
Vĕd crucea, vĕd Calvarul, cununa ce-aŭ să-mĭ pue,
Și trestia drept sceptru, și ultimúl meŭ chin...
Ĭ-aud rîḑĕnd de mine, îmĭ simt în palme cue,
Și mĕ-'nfior... Părinte! Așa vreĭ tu?... Amin.

MARIA *vine repede, ingrozită*

MARIA

Nu maĭ sta!... Vor să te prindă... Sunt plătițĭ... I-asmute [banii...

ISUS

Staŭ, ca să se facă voĭa Celuĭ de la care viŭ.

MARIA

Voĭa luĭ e să te aperĭ. Pleacă! Pleacă!... Aŭ să vie...

ISUS

Sunt păstorul uneĭ turme, care-'n pradă mi s'a dat.
Cum să plec? Aŭ sunt netrebnic, s'o las singură-'n câmpie?
Trebue s'o duc la stâna mântuireĭ.

MARIA

Eștĭ scăpat,
Dacă fugĭ!

ISUS

Nu! nu, Mario! Pe-aĭ meĭ umerĭ port povară
De păcate, cari-așteaptă ispășire funerară, —
Și povara prea e grea,
Ca să pot fugi cu ea.

MARIA

strigând pe apostoli și căutându-ĭ prin împrejurimĭ

Sculațĭ! Stăpânul vostru e singur și-'n primejdie,..
Venițĭ!

ISUS

Slabă nădejde...

MARIA *nevĕdută*

Vin', Petre!... Vin'o, Ioane!... luațĭ-l între voĭ!...
Scăpați-l!

ISUS

[illegible] din șeapte-decĭ și douĭ!...

ALTUL

Femeea?

CEL D'INTÂĬ

Dispărută.

CEL-L'ALT

L'o fi vestit.

PRIMUL

Zadarnic! Nu poate ţine pĭept.

ISUS *luĭ Iuda*

Ce staĭ de-o parte, Iudo?... Haĭdĭ!... Vin' de mĕ sărută!..
Tu, nu vedĭ că te-aştept?...

PETRE
alergând în ajutor, urmat de Maria.

Eŭ sunt aicĭ, stăpâne!...
către un oare-care Malcus, care vrea să pue mâna pe Isus
Ce cauţĭ?... La o parte!...
dă cu un gladiŭ, pe care 'l avea în mână, şi-ĭ tae urechea, luĭ Malcus

ISUS

Aruncă fierul, Petre!... Te-am învĕţat să lupţĭ
Cu vorba şi cu gândul, căcĭ ele duc departe,
In secolĭ ne-'ntrupţĭ, —
Iar nicĭ de cum cu fierul. Acel ce va atinge
Cu fierul pe protivnic, tot àst-fel va pĭeri.
celor ce-aŭ venit să-l aresteze
Legaţi-mĕ!.,.
luĭ Petre, pe când duşmaniĭ încep prin a-ĭ lega mâna stângă
Ascultă: când eŭ nu voĭ maĭ fi, —
ridicând, cu dreapta, mânerul gladiuluĭ, în formă de cruce
... Acesta este semnul, prin care veţĭ învinge.

KAIAFA

Adùceţĭ vinovatul!

UN OARE-CARE *luĭ Isus*

Haidĭ, Rege!...

il îmbrânceşte şi-l leagă de o coloană

KAIAFA

Cum te cheamă?...

CEL CARE ADUSESE PE ISUS

N'auḑĭ?... Rĕspunde, David!...

ALTUL

Aḑĭ, nu maĭ eştĭ limbut.

CEL D'INTÂĬ

Ḑi!

KAIAFA

Cari-ţĭ sunt părinţiĭ?

HANA

Rĕspunde, fără teamă.

CEL D'INTÂĬ

E surd.

CEL-L'ALT

Ba nu! E mut.

KAIAFA

ISUS

Am spus treĭ anĭ de-a rêndul ce vreaŭ şi cine sunt.

KAIAFA

N'a audit nicĭ unul din noĭ.

ISUS

A cuĭ e vina?

KAIAFA

Nu vreĭ să spuĭ?

ISUS

Intreabă pe-aceĭ ce-al meŭ cuvênt
Ştiut-aŭ să pătrundă, şi-aceia îţĭ vor spune,—
Cu toate că zadarnic ar fi.

UN FARISEŬ

Aşa rĕspundĭ?
Semeţule!... *îĭ dă o palmă*

CEL CE L'A LEGAT

Jăratic pe limbă eŭ ţi-aşĭ pune.

ALTUL

In gaură de şearpe maĭ bine să te-ascundĭ.

ISUS

Dac'am greşit, şi dacă o palmă se cuvine
Rĕspunsuluĭ meŭ, spùneţĭ, să ştiŭ cu ce-am greşit;
Iar de rĕspuns-am bine,
De ce m'aţĭ pălmuit?

KAIAFA

De unde viĭ?

ISUS

Când vêntul, trecând prin crâng, începe
Să legene frundisul, făcându-l a vorbi.

L'asculţĭ şi simţĭ un farmec cuvintele-a-ĭ sorbi.
Aşa şi eŭ acuma: de geaba v'aşĭ rĕspunde,
Căcĭ nu m'aţĭ înţelege, nicĭ tu, nicĭ voĭ.

KAIAFA

Ce eştĭ.

ISUS

Ce sunt?...

KAIAFA

Da.

ISUS

Sunt unicul.

KAIAFA

Şi drumu-ţĭ, merge unde?

ISUS

Aicĭ mi se opreşte.

KAIAFA

Vreĭ dar să nimiceştĭ
Scriptura şi-ale sale.

ISUS

Vreaŭ tocmaĭ din potrivă:
S'arăt că ea e munte, iar voĭ nişte furnicĭ.

UN FARISEŬ

Ce inimă de aur!...

ALTUL

Ce fire milostivă!...

KAIAFA *fariseilor*

Tăceţi!...

KAIAFA *tutulor*

Vedeţĭ ?... Se dă drept fiul luĭ Dumnedeŭ.

CÂŢĬ-VA

Aşà e !

Am audit.

ALŢĬ CÂŢĬ-VA

La moarte !...

NICODEM *intrând cu Iosif din Arimatia*

Ce-aŭ dis ?

IOSIF *către Kaiafa*

Ce-aţĭ hotărât ?

La moarte ?...

MAĬ MULŢĬ

Da ! la moarte !

UNUL

Şi maĭ întâĭ, bătae !...

IOSIF

Ebreĭ ! E laşitate să fie omorît.
Gândiţi-vĕ că-ĭ singur.

UNUL

E singur, trădătorul !...

KAIAFA

Maĭ bine e să moară un om, de cât un neam.

IOSIF

Cum ! Fără judecată ?

KAIAFA

L'a judecat poporul.

IOSIF

Poporul, maĭ spuneam,
E un copil : nu stie ce-ĭ rĕu şi ce e bine.

MULŢĬ

Nu!

La moarte!...

UNUL

Buruĭana trebue smulsă!...

KAIAFA

Cine

Se duce să vestească pe Procuràtor?... *către un fariseŭ* Tu.

Fariseul acela ese, pe când Hana şi Kaiafa ţin sfat cu alţĭ fariseĭ, cu Iosif din Arimatia şi cu Nicodem.

Toţĭ ceĭ-l'alţĭ înconjură pe Isus

UNUL *bătându-şĭ joc de Isus*

Eĭ, Rege! Cum îţĭ merge?...

ALTUL

E trist.

ALTUL

Nu; se preface.

CEL D'INTÂĬ

îĭ dă doĭ pumnĭ peste umerĭ şi-l trânteşte jos

Staĭ jos! Nu sta-n picĭoare.

AL DOUILEA

Când te-'ĭ încorona,

Să te gândeştĭ la mine. Aĭ audit?...

AL TREILEA

Iar tace.

AL DOUILEA

Imbrac'o!... E cam veche şi nu e tocmaĭ soĭ...
... Dar ştiĭ că-ţĭ şeade bine?...

ÎNTÂIUL *către al douilea, rîḑênd*

Ia-ascultă. Ḑi-ĭ să-'nchidă
Un ochiŭ.

AL TREILEA

Ba pe-amêndoĭ.

AL DOUILEA

Nu vrea.

AL TREILEA

Nu vrea?... Dă-ĭ una, ca să se-nveţe minte!...

îĭ maĭ dă o palmă, în stânga

Şi să vedem, isteţul, ghiceşte cine-a dat?

PRIMUL

De unde să ghicească!... Tu, creḑĭ ce spune?... Minte!

AL DOUILEA *luĭ Isus*

Şi, maĭ întâĭ de toate, ştiĭ ce ne-aĭ îndemnat.
Ţi-a dat o palmă-n stânga; ca să-ĭ sileştĭ să tacă,
Intoarce-acum şi dreapta.

AL TREILEA

Ce, e nebun?...

AL DOUILEA

Tot ḑicĭ
Că facĭ minunĭ. Fă una.

PRIMUL

Dac'ar putea să facă,

DOUĬ-TREI *de aicĭ*

Ce èste ?...

CEL DE AFARĂ

Am maĭ găsit un rege.

UNUL *din cei din năuntru, apropiindu-se de noul rege*

Ia eşĭ de la-ntuneric, moşneagule.

Scot la lumină pe Petru

Şi tu

Eştĭ Mesia ?...

PETRE *tăgăduind*

Eŭ ?... Cine e-acela ?...

ALTUL

Nu-nţelege.

CEL-D'ÎNTÂĬ

Isus... Nazariteanul. Nu eştĭ din aĭ luĭ ?

PETRE

Nu.

ACELAŞĬ

Nicĭ nu-l cunoştĭ ?

PETRE

De unde vreţĭ să-l cunosc ?...

CEL-L'ALT

Să jure !

CEL-D'ÎNTÂĬ

ACELAŞI

Pleacă.

Il lasă şi se întorc la Isus. Petre, uitându-se intr'acolo. vede pe Isus şi aude cântând cocoşul.

PETRE *aducându-şi aminte*

Aa!... Ce-aĭ făcut, sperjure?...
'Nainte de-a cânta
Cocoşul, mâĭne-n zorĭ,
Tu te veĭ lepăda
De mine, de treĭ orĭ. *Pleacă, plângând.*

PILAT *apărând in litostrotos*

De ce m'aţĭ chemat? Ce este?...

KAIAFA

Turburatu-te-am, Pilate,
Pentru că şi pe noĭ altul să ne turbure-a-'ndrăsnit.

PILAT

Unde e acela?

KAIAFA *arătând pe Isus*

Iată-l!...

PILAT

Ce-a făcut?

KAIAFA

Treĭ marĭ păcate:
A intrat cu sila-n templu şi Scriptura-a necinstit,
Cărturariĭ insultându-ĭ.

UN FARISEŬ

Ticălosul făr' de lege!...

PILAT

Aĭ dis treĭ. Văd numaĭ două. Amendaţi-l! E destul.

KAIAFA

PILAT

Deslegaţi-l şi-aducèţi-l maĭ aproape.

UNUL *către Kaiafa*

Să-l duc ?...

KAIAFA

Du-l.

Il desleagă şi-l duc maĭ aproape, aşa cum erea investmêntat, în batjocură

PILAT *luĭ Isus*

Audişĭ ce-nvinuire
Ţĭ-aŭ adus ? Că te credĭ Rege. Rege eştĭ ?... Rĕspunde !

ISUS

Sunt.

PILAT

Al Iudeiĭ ?

ISUS

Al dureriĭ... şi, trecând prin omenire,
Sceptrul meŭ nu e acesta... *aruncă trestia...* E-o idee !...

PILAT

Aŭ cuvênt
Să se plângă că te-nverşunĭ contra Romeĭ ?

ISUS

Am dis numa'
„Daţĭ Cesàruluĭ ce este al Cesàruluĭ."

PILAT

Şi-aĭ vrea
Pe vre-un neam, saŭ pe vre-o ţară să domneştĭ ?

ISUS

Domniea mea
Nu e din această lume.

PILAT *către Kaiafa*

In tot ce-a rĕspuns acuma,
In zadar îĭ caut vină.

UNIĬ

KAIAFA

Legea noastră îl condamnă.

ALŢII

Da-da!

KAIAFA

L'a şi condamnat.

CEĬ MAĬ MULŢĬ

Să-l omoare! Să-l omoare!

UN FARISEŬ

Ce maĭ staţĭ ?... Să-l rĕstignească!...

PILAT

Dacă legea-l osêndeşte, mĕ supun.

TOŢĬ *repeḑindu-se la Isus*

La moarte!...

PILAT

Staţĭ!...

Tot ea, legea, vĕ dă voe ca, la Paşte, să iertaţĭ
Unul, dacă vi se cere. Vi-l cer eŭ.

MULŢĬ

Nu! să trăească
Altul!...

PILAT

Cine ?...

UNUL *şoptindu-le*

Barrabas.

TOŢĬ

Barrabas! Da-da!...

PILAT

UN FARISEŬ

Tâlharul un corp numaĭ a ucis;
Pe când el ucide toate
Sufletele.

KAIAFA

Bine-aĭ ḑis!...

UN FARISEŬ

Vom merge pân' la Roma, să smulgem astă pradă!...

PILAT

Il vreţĭ?

TOŢĬ

Il vrem!..

PILAT *dând din umeri*

Luaţi-l!,..

KAIAFA

E liber Barrabas!...

PILAT

Mĕ spăl pe mâĭnĭ de sânge nevinovat. *Ese*

KAIAFA

Să cadă
Asupră-ne!...

UNIĬ

Pe cruce!...

ALŢIĬ

Pe cruce!...

KAIAFA *plecând cu Hana*

Eŭ, vi-l las.

Pe când pregătesc crucea, riḑênd de Isus, vine Iuda, ca un spion, tremurând

IUDA

Oo!.. ce noapte blestemată!..
Bine că s'a rĕsfirat!..

Sau, nu! Nu! Mĕ urmăreşte
O vedenie, un duh,
Duhul rĕŭ, — pe când un altul
Mĕ tot cheamă din vĕzduh,
Intrebându-mĕ într'una:
„Iudo, Iudo! ce-aĭ făcut?", —
Iar al treilea, în buhă
Prefăcut,
Dice: recĭ sudorĭ de sânge
Ingheţa-vor corpul tĕŭ
Şi, din ce în ce maĭ jalnic,
Şi, din ce în ce maĭ rĕŭ, —
Scris fiind ca pentru fapta-ţĭ
Singur să te pedepseştĭ, —
De fiinţa-ţĭ, veĭ ajunge
Insuţĭ tu să te-ngrozeştĭ.
Ocolit de toţĭ, sĕlbatic,
Ca un câĭne cobitor,
Veĭ umbla o viaţă-ntreagă,
Jidove rătăcitor!..
Veĭ umbla, şi pretutindenĭ
Ruşinosul tĕu trecut
Va striga, ca glasu'-acela,
„Iudo, Iudo! ce-aĭ făcut?".
Veĭ umbla, — afară numaĭ
Dacă el, victima ta,
In sublimă abnegare,
Te-o ierta.

Şi-am umblat, şi maĭ umbla-voĭ,
Până ce, ca vita-n jug,
Voĭ cădea, fugind de oamenĭ...
Dar de mine, cum să fug?

Şi-am umblat, şi al meŭ suflet
   Arde-n flacără de rug...
In zadar! căcĭ fug de oamenĭ, —
   Dar de mine, cum să fug?...

HERUVIMIĬ

Sus nu se maĭ 'nalţă fumul.
   Pasările aŭ tăcut.
Criniĭ şĭ-aŭ pierdut parfumul.
   Iudo-Iudo! Ce-aĭ făcut?

UNUL *din ceĭ ce înconjură pe Isus*

Haĭdĭ! Ia crucea şi porneşte.

IUDA *cu groază*

   S'a sfârşit!... L'aŭ condamnat!...
Staţĭ!... Opriţi-vĕ! Lăsaţi-l!...
   Ştiţĭ că nu e vinovat...
Ştiţĭ că l'am vêndut... Ştiţĭ bine...
   Na-vĕ baniĭ înnapoĭ...
Blestemat fie Kaiafa!
   Blestemaţĭ să fiţĭ şi voĭ,
Lupĭ flămânḑĭ, în contra căror
   N'am putere să-mĭ rĕsbun!
De copiiĭ voştri, praful
   Să se-aleagă!...

UNUL

E nebun.

IUDA

Sunt! de groaza uneĭ crime,
   Care nu va fi uşor
Să se spele, nicĭ cu lacrămĭ,

ISUS

Nu. — Murind îĭ voĭ scăpa.

IUDA *pocăit, căḑîndu-ĭ în genunchĭ*

O, stăpâne!... Fie-ţĭ milă!... O privire îndurată...

ISUS

Maĭ sărută-mĕ odată.

HERUVIMIĬ

pe când cortegiul pleacă, iar Iuda plânge, smulgându-şi pĕrul

Iudo, fire blestemată,
De aḑĭ groază pentru toţĭ, —
Maĭ sărută-l înc'odată
Şi trăeşte, — dacă poţĭ.

HERUVIMII

Precum spus-a Isaia,
Pân'-aicĭ e drumul tĕŭ.
Maĭ departe, vecĭnicia...
Roagă-te luĭ Dumnedeŭ.

ISUS *cădênd cu crucea*

Nu maĭ pot !...

UN CENTURION

Ia tacĭ !... Şi scoală !...
Vreĭ să mergĭ cu mâna goală ?...

MARIA

repeḑindu-se cu Magdaleena să ia crucea

Lasă-ne s'o ducem noĭ.

CENTURIONUL *înbrâncindu-le*

Innapoĭ !...
Să 'şĭ-o ducă singur.

luĭ Isus

Pleacă !...
Pleacă, pân'-nu te silesc.

Isus se ridică, ia crucea şi pleacă maĭ departe

CENTURIONUL

Iar?... Ridică-te!...

MAGDALEENA

Ce fiară!...

CENTURIONUL

Asta e a treia oară.
Ce! E grea?...

ISUS

Ea nu e grea;
Grea e ispăşirea mea.

Se luptă să se ridice cu crucea şi, neputând, Centurionul face semn unuĭ oare-care Simion s'o ducă el. In timpul acesta

HERUVIMIĬ

Omenire vinovată,
Crudă eştĭ!
Te-a scăpat şi, drept rĕsplată,
Il insulţĭ şi-l rĕstigneştĭ.

ISUS *către cele treĭ femeĭ, carĭ plâng*

Nu maĭ plângeţĭ!... Eŭ nu merit
Lacrămile nimĕnuĭ.
Vîaţa mea a fost a voastră;
Moartea nu e: e a Luĭ.

CENTURIONUL *unuĭ soldat*

Ia pergamentul!... Scrie!... Sus... Sus! Nu ca Ovreiĭ!...

„Isus-Nazariteanul —“

Jos: — „Regele-Iudeiĭ“.

UNUL

El, regele Iudeiĭ?...

ALTUL

Un jidov nespălat?...

CENTURIONUL

Aşa a vrut Pilat.

ION

către Maria, arătându-ĭ pomul, de creanga căruia se spînzurase Iuda

Uite còlo!... Vedĭ pe Iuda cum îşĭ leagănă cadavrul
Spânzurat ?...
Iar smochinul, ca prin farmec,
S'a uscat.

CENTURIONUL

Gata sùnteţĭ ? Desbrăcaţi-l !..

Câţĭ-va se reped la Isus, îĭ scot haĭna de deasupra şi se bat pe ea

Nu le rupeţĭ, nu!.. Maĭ bine
Le jucaţĭ în zar.

MAGDALEENA *plângând*

Vaĭ! ce chin!.. ce umilire!..

ISUS

Treacă, treacă de la mine
Şi acest pahar!..

MARIA

Oo! cumplit sfêrşit îĭ dete
Dumnedeŭ!

UNUL *dând luĭ Isus să bea*

Tu, nu beĭ ?... *Isus nu primeşte*

Orĭ, nu ţĭ-e sete ?

ISUS

Ce să beaŭ ? Sângele meŭ ?

Incepe furtuna, înnegurând diua.
Sgomotul tunetelor, loviturile de ciocan şi plînsul femeilor se amestecă cu cântecul heruvimilor

HERUVIMIĬ

Omenire-n fiare strînsă,
Il întindĭ pe cruce, viŭ.
Glasul luĭ nu va fi însă
In pustiŭ.

Tună şi aproape nu se maĭ vede

CENTURIONUL

Daţĭ maĭ repede!

UNUL

Ce, tună?

ALTUL

Vine ploaia.

UN AL TREILEA

Nu maĭ văd.

PRIMUL

Ia o torţă.

ALTUL

E furtună!

ALTUL

E prăpăd!...

CENTURIONUL

Bate! Bate innainte!
Ce vreĭ? Vreĭ să-ĭ facĭ pe plac?...

MARIA

Induraţi-vă!

ISUS

Părinte,
Iartă-ĭ,—căcĭ nu ştiŭ ce fac.

O VOCE

Cu chip blajin, cu mâna goală

Venit-a, ca să vĕ deschidă
   Priveliștele uneĭ lumĭ,
De dorul căreĭa de secolĭ,
   Ierusalime, te consumĭ.

După ce neprețuite
   Adevĕrurĭ v'a-nvĕțat,
Adunându-vĕ ca turmă, —
   El, păstorul așteptat;
După ce v'a dat povețe,
   Dintr'o inimă și-un gând,
Când tămăduind bolnaviĭ,
   Când pe morțĭ reinviând, —
După ce-a probat că toate
   Câte-n lume aŭ ființă
Din iubire-șĭ iaŭ isvorul,
   Iar iubirea din credință, —

Tu, omenire rea, ingrată,
   Nevrednică de-așa comoară,
Batjocorind l'intindĭ pe cruce, —
   Și va muri... fără să moară.

CENTURIONUL

Iĭ e sete?... Rĕcorește-l!...

I se dă, luĭ Isus, un burete înmuiat

MARIA

Marto! Cum să-'l pot scăpa?...

ISUS *murind*

Doamne! Sufletu-mĭ primește-l
Și să fie voia ta.

MARIA

Stăpânul meŭ !... Stăpân iubit !...
M'auḑĭ tu ?... Cheamă-mĕ pe nume !...

MAGDALEENA

Oo !... A murit !...

O VOCE

Nu, n'a murit, —
Căcĭ s'a născut o lume.

In nesférşitul haosuluĭ.

O VOCE

Goliat cutezător!
Prometeŭ al libertăţeĭ, al frăţieĭ şi-al iubireĭ!
Steag ce fâlfâe eroic pe reduta rĕstignireĭ!
Aŭ trecut atâtea veacurĭ, de când eştĭ Imperator.

Fiĭca ta, Creştinătatea, — idealul omenireĭ, —
Ingenunchĭe şi te-ntreabă: cum, modest învĕţător,
Cum o cruce pe Golgota te-a făcut nemuritor?
Cum staĭ şi-aḑĭ pe prima filă din albumul nemurireĭ?

La ce şcoală, în ce carte, învĕţaşĭ? Ce inspirare
Iţĭ dictă sublima dogmă, ne-ntrecutule artist?
Cum scriseşĭ cel maĭ poetic vers, — alăturea de care

Cele-l'alte par contururĭ aburite, şterse-n zare,
Stinse, — ca şi ochiĭ celuĭ care moare palid, trist,
Pe Calvarul din tabloul iscălit de tine, Christ!...

—— Dacă moartea-ĭ suterană, care duce-ntr'altă viaţă;

ALTĂ VOCE

Ca un spectru, i-ar privi pe toţĭ în faţă,
Ar vedea că pe ogorul semănat cu-a sa povaţă
N'a crescut de cât neghină, vaĭ! şi s'ar cutremura.

Şi-ar pleca să maĭ străbată înc'o dată omenirea;
Fariseiĭ i-ar sta-n cale maĭ hainĭ, maĭ numeroşĭ;
Ar chema mult, până' să-ĭ vie douĭ-spre-dece credincioşĭ;

S'ar găsi iar vre-o Kaiafă să-ĭ împiedice menirea,
Iar vre-o Iudă, ca să-l vêndă, — ar re-ncepe rĕstignirea...
Şi-ar muri a doüa oară, pentru aceiaşĭ păcătoşĭ.

12
20